

20.5.70
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ. I. 436/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δωρεως. 1969 - 15 Νοεμβρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομμόπολις) .. Παλαιόχωριον
(παλαιότερον ὄνομα:), Ἐπαρχίας .. Κυανυρίας
Νομοῦ Ἀρκαδίας

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος: Ἰωάννης
.. Χαρίτης ἐπάγγελμα Φιλοδιδασκαλίας
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Παλαιόχωριον Κυανυρίας
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον: ... 8 μ. ἡν. εἰς ...

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ἀναστασιος Γ. Οἰκονόμου
Τόχενος Γεωργίου Γριβενίτου
ἡλικία .. 62 ἐτῶν γραμματικαὶ γνώσεις Δ. Δημοτικαῖ
..... τόπος καταγωγῆς Παλαιόχωριον

β) Παναγιώτης Σ. Κακκούδας τόχενος Ζ. Χρηστάκου
β) Ἰωάννης Γ. Ἰωάν. Τόπος καταγωγῆς Ἀμπελόχω
ρι Λακωνίας πρῶτον γράμματα Λακωνίας

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Αἰ ἡμέραι περιοχαὶ διὰ
.. σποράν καὶ αἰ ἡμέραι διὰ βοσκήν ..

Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; Χωρισταὶ

2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
... εἰς φυσικὰ πρόσωπα

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; .. Ναι .. διατηρεῖ τὴν περιουσίαν .. ὡς
ἑπὶ τὰ πρᾶξις τὰς Διατάξεων δ. ε. μετὰ τὸν θάνατόν
του.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

..... Εἰς ἀμφοτέρας

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; Ναί

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) Ναί

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

..... Ο.Χ.

.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; Ο.Χ.

.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; Εἰς Λακωνίαν

.....

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ὡς ἐργάται δ. ἢ

... γεωργικὰς ἐργασίας καὶ ἐκτίσται

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;
 ..ἔλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον καὶ
με καλαμῖαν μετὰ τὸν θερισμόν....

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. Μετὰ τὸ 1930 καὶ εἰς ἐλαχίστην πρᾶξητα

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον...
πρῶτον χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸ 1935..

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .. ἡ π. ἡ. ρ. τοῦ δι' ἐργασίας κατασκευάζοντο

τὰς κενὰ ζουντο ὑπὸ χυφῶν τεχνιτῶν. ἀλλὰ καὶ

ἀπὸ τῶν κατοίκων μεζούρα ἐκμεταλλοποιουνοδὲ εἰς δὲ λητὰ
κτῆματα.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. 4. 7. 10.

2. 5. 8.

3. 6. 9.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;)

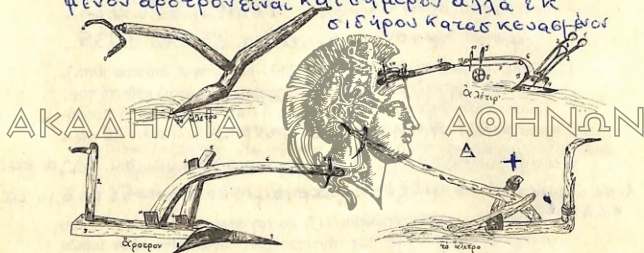
3) Μηχανὴ θερισμοῦ

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμού —

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. *Ἡ κατασκευὴ τοῦ ξύλινου ὑπὸ τεχνιτῶν ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν χειρῶν.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξύλινου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ υπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; *τὸ διασταυροῦ σημεῖον - μενον ἄροτρον εἶναι καὶ σήμερον ἀλλὰ ἐκ σιδήρου κατασκευασθέν*

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. *...Τὸ ξύλινον ἄροτρον... εἶναι τὸ αὐτὸ...*
2. *...μὲ τὸ σιδηρεῖον μέτεν διαφωράν. αὐτ.*
3. *...ἅπαντα τὰ μερῆ τοῦ ἡσαν ἐκ ξύλου*
4.9.14.
5.10.15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

..Τὸ ὕνι... ἦτο... καὶ εἶναι... μιᾶς... καὶ...
..τῆς... ἀ... τῆς... μορφῆς... ἐ... χρησι... ποιεῖτο
τὸ ὕνι... αὐτὸ... δι' ὅλα τὰ ὄρυγ... ματα.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;... Τὸ σχῆμα...

τῆς σπάθης εἶναι... π... καὶ... στρογγυλῆ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;... ἐκ... σιδή...

... ὅτι... ἦτο... ἢ... π... καὶ... ἐκ... ξύλου
... ἢ... στρογγυλῆ... ..

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(πτ.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.)....

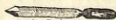
Ὅλα τὰ ἐν τῷ... τῆς... παρενδ... εὐ... ἀναφε-
ρόμενα... ἐργαλεῖα.....

πριόνι

ἀρίδι

ρινι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Ἄ. παντα. τὰ ἀναφέρμε- να ἔστιν ἐρωτῆσαι*
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *καὶ δύο καὶ ἓν.....*
 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Μάλιστα. ἦτο ἀναγκαῖος.....*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

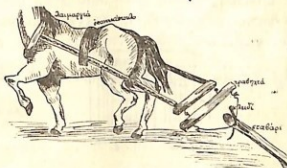

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.
 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Λέγεται κουλούρι. Λένεται... μπροστά... εἰς τὸ... σταβάρη... κατὰ τὸ... ὄργωμα.....*
 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *Μετά τὸ 1940.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζεψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Λένονται τὰ δύο ζῶα μαζί καὶ φοροῦνται οἱ γεοροὶ καὶ ὁ ζυγός.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. **Φορέται· ἡ γαιμαρχία.**
Στῇ· γαιμαρχία· δένονται οἱ ἀγρυσίδες
οἱ ἀγρυσίδες· δένονται καὶ στὰ δύο ἄκρα
ἀπὸ ἐνα· ζυγῶ· πού· βρίσκεται· πῖσω·...

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον)· 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. **Καὶ δὲ ἰδιοκτήτης...**

ἀλλὰ καὶ ἄλλος· Ἀπό μ. ὥρχωναν· καὶ
ὡ· πῖρεται· καὶ· χυναῖ κῆς·...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ εὐλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). **Στῇ· γαιμαρχία δένονται**
οἱ ἀγρυσίδες· τοῦ· ζυγαῶ· πῖσω· ἀπὸ τὰ·
ζυγῶ· πῖλαι· πῶ· ἀγρῖ·...

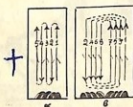
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. **Δένονται**
πρῶτα· οἱ γαιμαρχίαι· καὶ ἀπὸ τῆς γαιμαρχίαις
ἀρχίζου· ἀγρυσίδες· πῶ· πῖλαι· στὰ· ζυγῶ·

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
Μ. ἔ· σχοινὺ· πού· ἔχει· δεθῇ· στὰ κέρατα
τῶν· βοδιῶν· ἢ· στὰ· καπίστρι· τοῦ· μαραριού·

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

...Τ.ὸ.χ.ω.ρ.ά.φ.ι.ὀ.ρ.γ.ώ.ν.ε.τ.αι.ὡ.ς...τ.ὸ.....
...σ.χ.ε.δ.ι.ά.γ.ρ.α.μ.μ.α...α.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

Ἡ.σ.π.ο.ρ.ά.καὶ.τ.ὸ.ὀ.ρ.γ.ω.μ.α.τ.οῦ..
ἀ.γ.ρ.οῦ.ἐ.γ.ί.ν.ε.τ.ο.μ.ὲ.σ.π.ο.ρ.ι.ᾶ.ς.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ; Ἡ.σ.π.ο.ρ.ά.

ρ.ι.ᾶ.ἐ.χ.ω.ρ.ι.ζ.ε.τ.ο.μ.ὲ.σ.μ.η.μ.ε.ι.α.σ.κ.α.ψ.ῆ.μ.α.τ.ο.ς..

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;

Σ.ἔ.π.ε.τ.ρ.ώ.δ.η.μ.ὲ.ρ.η.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Π.ἰ.χ.ο.π.λ.ά.γ.ι.α.....

Εἰς ποῖα ὀργάματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. . Σ.Ε.Β.Θ.Ω. . Τ.Ε.Σ.Α.Π.Ο.Ρ.Ε.Σ. . Τ.Ο.Π.Λ.Α.Χ.Ι.Ο.Ν.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Ἐ.χ.ν.ε.ε. Ἐ.ν. ὀργώμα
κατὰ τὴν... Ἀνοιξίν· Ἐ.χ.ε.ε.ε. δ. Ἐ.χ.ε.
ρισμα.....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

Στὰ κ.η.π.ε.υ.τ.ι.α. ε.χ.ί.ν.ο.ν.τ.α.τ.ρ.ί.α. ὁ.ρ.
φ.ῶ.μ.α.τ.α. δ.ι.β.ο.ύ.λ.ο.μ.α.τ.α. λ.ι.χ.ό.μ.α.τ.α..

- 3) Ὑπὲρ πόσα ἐστὶν δέον νὰ ἀφελῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν αὐτὰ ἢ ἄλλο δημητριακόν...
..Μόνο μιὰ χρονία καὶ κατόπιν ἐσπέρνεται

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Σιτάρει, κριθάρει. Ἐν ὀργώματι τὸ φθινόπωρον ἀραβοσίτου εἶδος ὀργώματα - ἢ ἄλλοι εἶδη.

- 5) Ποία έργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; β) ἐν τῇ ἐξάκῃ.

· ἡ· σ· α· κ· ο· υ· γ· ἔ· ξ· α· υ· τ· ω· ν· ἑ· λ· α· μ· β· ἄ· ν· τ· α· ὁ
 θ· ῆ· ο· ρ· ᾶ· s· .· κ· α· ἰ· δ· ἰ· σ· κ· ο· ρ· π· ἰ· γ· μ· ο· ἑ· π· ἰ· τ· ο· υ· ἑ· δ· ᾶ· φ· ο· υ· s·

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; ..Τὸ ὄν. ἐκ. α. δ. α. -

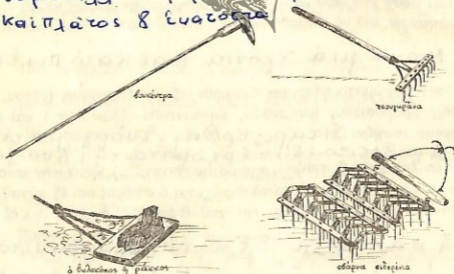
ριζετο με βουκέντρα ἢ ἄλλοι.....
Ξάρι-σιδ. φ. ν. ο. ἔ. ρ. χαλκίο.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ..Μά. β. ι. στα. χ. ἵ. ν. ε. τ. α. ἢ με.....

τ. ἡ. ν. ἄ. β. ἵ. ν. α. ἢ ἰ. σ. ο. π. ἔ. δ. ω. σ. ι.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Γίνεται μετὰ τσαπὶ τὸ τσαπὶ σκαφί-
ζεται σ' ἑνα στῆλ. καὶ ριζοκύνει μετ' αὐτοῦ.....
τὸ μεταλλικόν μέρος ἔχει μήκος 20 ἐκατοστά
καὶ πλάτος 8 ἐκατοστά

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

...Συνάρτη και καςμας.....

KOLGHAŁ

Тојла

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὀργῶμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

Τὸ πρῶτον πικρὸν τῆς οἰκογενείας βροχθεῖ, ὡς ἐπὶ
τὸ πλεῖστον. Λέγονται ἁπλῶς ἐρχομένα...

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. Δὲν ὑπάρχουν ξεχωριστά.

... ἄλλα ἢ παρ' οὖν ξεχωριστά, ἀπο-
 ράφια... εἶναι τὰ ἴδια χωράφια τοῦ...
 ... σπέρνονταν τὸ σιτάρι καὶ τὸ κριθάρι.

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. τὰ ἴδια χωράφια
πρὸς καλλιέργειαν ταύτης ὁσπρια.....

Ποὺ καὶ ἐρχοῦνται τὰ ὄσπρια.....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. Ἐφυτεύοντο καὶ μετὰ ἀλάκια
καὶ μετὰ βραγίς.....

καὶ μετὰ βραχίς.....

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ἔθερίζοντο.
 μ.ε. δρεπάνι... δ.δ. ο.ν. τ.ω.τ.ο.

Ἐὰν ᾦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μ.ε. δ.δ. ο.ν. τ.ω.τ.ο.
 τὸ δρεπάνι.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
μ.ε. δ.δ. ο.ν. τ.ω.τ.ο.τ.ή.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
μ.ε. δ.δ. ο.ν. τ.ω.τ.ο.τ.ή.τ.ο.δ.ε.ι.δ.η.ρ.οῦς.σ.κε.λ.ε.τ.ὸς.ἐ.λ.έ.γ.ε.τ.ο.τ.ε.π.ί.δ.α.

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ... *Σ. νυν ἰδως οἱ... χ.ν. φ. τοι...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *Ο. θερισμός. μετὰ χεῖρας. ἐχίνετο... παλαιότερον...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... *Α. καλὸς τοῦ μετέδους. δ.ν. γὰρ... ἀπὸ 20-40 ἐκατοστὰ περίπου*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) ... *ἔμενον καὶ γέγονται κατὰ μίαν...*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι, οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... *οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἄγ. γὰρ καὶ τὰ παιδιὰ...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... *Τα ποδοθετοῦνται παρὰ μαζί. 40. χεριές. Αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλίές. Λέχονται. δεμάτια.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; ... Θερίζουν...
ἄνδρες καὶ γυναῖκες μόνον. ἐκ...
τοῦ... χωρίου.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). Ἡ μείβοντο με
μεροκάματο... 30 δραχ. αἱ γυναῖκες
καὶ 40 οἱ ἄνδρες. τὸ μεροκάματο.
ἦτο χωρὶς φαγητοῦ.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;
Δεν εἶχαν τίποτα γιὰ προφύλα-
ξιν.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

.. Ἀ. π. ε. φ. ε. ὄ. χ. ε. τ. ο. . ἡ . ἡ μέρα . Τρίτη

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

.. Ἐ. τ. ρ. α. γ. ο. ὀ. ὤ. δ. α. ν. . Δ. ι. α. φ. ο. ρ. α. τ. ρ. α. γ. ο. ὤ. δ. ι. α. . ὀ. χ. ι. ὀ. ἄ. μ. ι. ο. . Δ. χ. ε. τ. ι. κ. α. μ. ε. τ. ὧ. ν.
.. Θ. ε. ρ. ι. σ. μ. ὧ. ν.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυνς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυνς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἐθιμικόν. ἡ. φ. η. ν. α. ν. μ. ι. α. χ. ω. ν. ι. α. ν. ὀ. ὤ. δ. ι. ρ. ι. σ. τ. α. ν.

.. τ. α. ὤ. δ. ι. α. χ. ω. ν. αὐ. τ. ὧ. ν. . τ. α. ὤ. δ. ι. ἔ. χ. ρ. η. σ. ι. μ. ο. . π. α. ἰ. ο. υ. ν. . Δ. ι. α. Τ. ἡ. ν. . κ. α. τ. α. ρ. α. κ. ε. υ. ἡ. ν. . ψ. α. θ. ὧ. ν. .
.. Ἀ. ὤ. τ. α. ι. . ἔ. τ. ο. . τ. ο. ὀ. ὤ. ν. τ. ο. . εἰ. ς. τ. ὀ. εἰ. κ. ο. ν. ο. .
.. σ. τ. α. ὤ. ν.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερος ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυνς εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Τ. ὀ. Δ. ἔ. σ. ι. μ. ο. .

ἔ. χ. ι. ν. ε. τ. α. . μ. ε. τ. ἄ. τ. ὧ. ν. . Θ. ε. ρ. ι. σ. μ. ὧ. ν. . ἄ. μ. ἔ. σ. ω. ς. .
Δ. ἔ. ν. ὤ. π. ἡ. ρ. χ. ε. . κ. α. θ. ω. ρ. ι. δ. ῥ. ι. σ. μ. ἔ. ν. ἡ. ν. . ἡ. μ. ἔ. ρ. α. . . ἡ. . ἰ. ὤ. ρ. α.

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χειρὶς, ἀγκαλιῆς ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν... Τὰ δε-

μάτιασμα ἐγένετο μετὰ στάχυα, ἀπὸ μιᾶς μεριᾶς. Τοὺς στάχους τοὺς ἔδεναν συνήθως ἄνδρες ἀλλὰ καὶ γυναῖκες... ἔδένοντο μετὰ ἰδία ἰδία στάχυα. Δηλαδή οἱ μεγάλοι στάχυες ἔχρησιμολογοῦντο ἐν τῇ σχοινίῳ. Κατὰ τὸ δέσιμον δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο αὐδὲν ἔργαχεῖον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

...Τὰ δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐν ἑνῷ μέρει. Περὶ πᾶν 2 φορτίον δηλαδή 12 δεμάτια.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀπὸ τὸ 1850

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... Κατὰ τὸν
μῆνα... Ἀπριλίου.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

Ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμήλων γίνεται
μὲ σκαπάνη. ἔχει μήκος 1 μέτρον. τὸ ὅσον
μέρος ἐξέχεται στυλάρι.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνηθίστο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τοῦ
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Ἐσυνηθίζεται
κατὰ τὸν ὁκτώβριον μῆνα ἐγίνετο τὸ ὄρχω
μα καὶ ἡ σπορὰ τοῦ χωρραφιοῦ. Ἡ κοπή ἐγι
νετο μὲ δρεπάνι. Ἀπλύνονταν τὰ χάρτα ἢ ὁ
σανὸς κάτω καὶ ὅταν ξηρανθοῦν φυλάσσον
ται εἰς τὰς ἀποθήκας.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). Τὸν Μάιον μῆνα μὲ δρεπάνι...

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Εἶναι τὸ ὄργανον τὸ δρεπάνι. Πού...

σχεδίασματος ὁ Πάρεκ. εἰς τὴν ὑπαρ. 12
σελίδι τοῦ ἐρωτηματολογίου

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐ χρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .Τὸ χωρὶον .ἀφ' οὗ ἤ.ρ.αυθ.ἡ. εἰς
τὰ χωράφια .δένε.ται.οἱ.δε.μα.τια.ι.
Δένε.χρη.σι.μο.ποι.οῦ.ν.το. ἐρ.χα.ζ.εῖ.α...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματίων πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

...Με.τε.φέ.ρ.ο.ν.το. ...εἰ.ς.τὸ. ἄ.λ.ω.ν.ι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σῶρον ; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως ;

Π.ε.χ.ε.ῖ.ται
θε.μ.ω.νο.σ.τά.σι. καὶ. θε.μ.ω.ν.ιά. Ἡ. το.πο.θε.τή.σι.ς
εἰ.ς. σῶ.ρον. εἰ.ς. σῶ.ρον. εἰ.ς. σῶ.ρον. εἰ.ς. σῶ.ρον.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι ;

..Ἡ.π.ῆ.ρ.χ.ε. ἄ.λ.ω.ν.ι.
..ὁ.π.ο.υ. ἐ.γί.νε.το. καὶ. ὁ. δια.χω.ρι.σ.μὸ.ς. τοῦ
γε.ν.ν.ή.μα.τος. ... ἀ.πὸ. τὰ. ἄ.χυ.ρα.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποίαν θέσιν ;

..κα.τα.σ.κε.υ.ά.ζ.ε.ται. εἰ.ς. τὰ.
ἄ.κ.ρα. τοῦ. χω.ρί.ου. ὡ.ς. καὶ. πα.ρ.α.ι.ὸ.θεν

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... **Ἄν. ἡκε**

καὶ εἰς μίαν καὶ εἰς πολλὰς οἰκογενείας

Ἡ χρῆσις τοῦ τοῦ γίνεται μετὰ τὴν σειράν. Δηλαδή
πρῶτος ἀλωνίζει ὁποῖος ἔχει θέρσει κατ' ἀρχήν.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ... **Ἀρχεται**

τὸν τοῦτον μῆνα καὶ λήγει τὸν Αὐγούστου

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ... **Παλαιόθεν ὑπάρχον**

χωματάλωνο. Σήμερον ὑπάρχον

π.χ. κάλωνο. ἕνας δαπέδος τὰ πρὸς ἐστρώνεται

κετὰ τὰς χεῖρας τῶν κατασκευῶν τοῦ ἀλωνίου

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). **Στὰ χωματάλωνο ἐχίνετο κα-**

θαρισμός τῶν χόρτων με ἀΐμα. Συγχρό-

νως ἐχίνετο ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου

διὰ μείγματος ἐκ κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

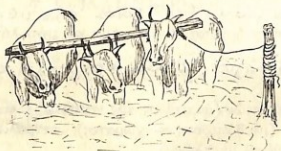
..... **Ο.Χ.!**

.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Πρῶτον τὰ δεμάτια στενόνται ὀρθῶς διὰ
τὰ χροστῶν χύρω ἀπὸ τῶν ἀλωνοστηχρ-
κατόπιον ἀπὸ τῶν κατω καὶ γύνονται

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

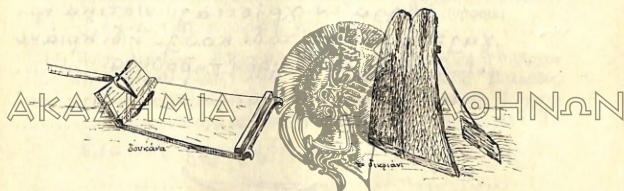
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῖς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νίου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ οὗ οὗ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Τὰ ἀ-

λώνισμα γίνεται διὰ τῆς χρησιμοποιοήσεως
ζῶων. Παρακάθε μέ. βόες, 6 ἡμερῶν. μέ. ἡμιό-
νους. Τὰ ζῶα δένονται στὴν χρο-

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείς περὶ τὸν
λαιμόν ἑκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα)...Τὰ ζῶα
δένονται μ.έ.θ.η.εἰς...Παλαιὰ.ἐκποδῶν
.καὶ.ζυγὰ.μ.έ.θ.η.εἰς.πάρκ.Σ.ή.μερα
.χρησιμοποιοῦνται.οἱ.θηεῖς.χωρὶς.ζυγῶ.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

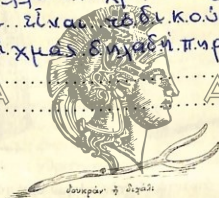
Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; Ἀρχίζει μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου καὶ ἐργαζόμενοι κατὰ τὰς ἀπὸ χειμαρυνάς ὥρας.....

12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δογκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Ἀλλὰ ἐν χρήσει ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι τὸ δικούλι ἢ δικριάνι μετὰ αἰχμας δογαδὴ πυροῦντα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

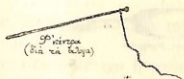

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;.....

ΝΑΙ

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἄλλαχού φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). Παλαιὰ ἦτο ἡ βουκέντρα καὶ μία βίτσα. Σήμερον πρὸς μὲν ἀπολείπεται μόνον ἡ βίτσα τὸ μῆκος τῆς βουκέντρας ἦτο 2 μέτρα κατεσκευάζετο δὲ — 22 — ἐκ ξύλου

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. Ἄν. ἔχει ἰδία τέραν. ὁ νομασίαν. λέγεται μένον. ἀπλωμα... καθ' ἡμέραν ἤλωνιζετο. ἔν. ἀπλωμα:.....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (Ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) Λέγονται αωράς. ἡ ζαχνί.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. οἱ οἱ διαι. οἱ γεωργοὶ μετὰ ζῶα των.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ δειπλός... χονδρόν. ξύλον μετὰ ὁποῖον ἐκατανίζοντο τὰ στάχυα.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; Ἐλέγετο στιβαρὴ καὶ κατεσκευάζετο ἀπὸ παρναρῆ καὶ ἐδρα καὶ... ἐφονταρῆ. τὸ μῆκος του ἦτο 1 μέτρον καὶ τὸ πᾶχος του 20 ἐκατοστά

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου.
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... εἰς τὸ ἀλώνι.....
εἰς τὰ ρεβιθικὰ καὶ τὰ ἀραβοσίτων.....

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; Ἄν. ἐξαρησιματοποιοῦντο ἄλλα..
πρόσωπα μόνον τῆς οἰκογενείας.. Στὶς μεγάλας
παραγωγὰς δὲν ἐγίνετο κοπάνισμα ἄλλῃ..
ἀλώνιμα.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) Ὁ. Π. Ρ. -

θεωοῦντο. εἰς τὰ ἀγῶνι καὶ ἐκοπιῶντο
ἀπὸ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μόνον τὰ ὑπο-
γεῖματα.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδούντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .. Ἐτραγουδοῦντο

ἐις ἀφ' ὧν ἀνέμυσται τὰ σπείρια καὶ ἐπὶ τῇ
ἐξέχοντα ἐις ἀφ' ὧν ἀνέμυσται καὶ ἀστέρια.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνετο χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὰ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Λέχονταν σωρός. Μα-

λέχονταν μέτ' ἀπὸ δικριάνι καὶ μέφτιαρι
... γὰρ ἀπὸ δικριάνι καὶ μέφτιαρι.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρός ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

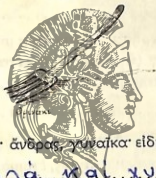
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Τὸ σχῆμα τοῦ σωροῦ εἶναι ἐπί-
μ. κ. ε.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φυτῶρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο... Μ. ε. δ. ι. κ. ρ. ι. α. ν. ι. ...

καὶ ἀρχὴν καὶ κατὸ πιν. μ. ε. τὸ φυτῶρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρᾶς, γυναικᾶ· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἁμοιβῇ ;

... Ἄ. ν. δ. ρ. ε. ι. ἄ. χ. ρ. ἄ. καὶ γ. ν. αἰ. κ. ε. s.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἴς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Πέχονται χοντρούδια τοῦ καρποῦ χωρίζε-
ται ἀπὸ τὰ χοντρούδια μὲ τὸ χάξισμα δηλα-
δὴ μ. ε. μ. ι. α. σ. κ. οὔ. π. α. ἢ μ. ε. τὸ δριμύνει· ἐν-
α μ. ε. χ. ἄ. ρ. ο. κ. ν. κ. χ. ι. κ. ὁ. κ. ὁ. σ. κ. ι. ν. ο.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Γίνεται... μέτω... δριμόνι... Το ποδ. ξεκαύν-
 ...ται... τὰ... ὑποδείγματα... στὸ δριμόνι... καὶ
 μέτω... κόσκινο... χωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ
 τὰ χοντρούδια

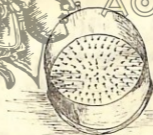
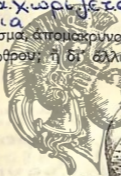
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

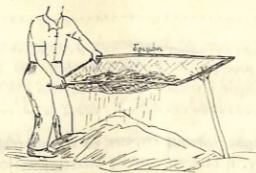
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο παλιό δερμάτινο

κόσρος ἢ ἀρυλός

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δριμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

..... Μ. ἐ. τὸ δριμόνι.....
 Το ποδὲ τοῦ νται εἰς τὸ δριμόνι τὰ ἄ-
 ... χυρα με τοὺς κόκκους. Μ. ἐ. τὸ ν. ἄερα
 ... χωρὶς εἶται τὸ ἄχυρο. ἀπὸ τῶν καρπῶ

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
 ρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
 κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
 (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμός
 τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .. Σωρεύεται με....

... τὸ φτυάρι ἢ τὴν σκαῦπα. Στὸ μέσον
 ... τοῦ σωροῦ παράσσεται σταυρός...
 ... ὁ δὲ γεωργὸς προσκυνεῖ καὶ ἀσπάζ-
 ... εἶται τὸν σταυρόν.....

- 8) Ἄ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
 εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
 εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια.
 Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο
 ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ
 δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ἐξιδανὰ πῶς τὰ εἶδη στήν Κοινότητα, στὸν Ἀγροφύ-
λακα καὶ στὸν Παπαδιὰ. Ὁδεκαετής ἤρχετο στὸ ἀλώνι.
Ἡ μέτρησις ἐγένετο μετὰ τὸ ἴδιον. Τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ ἔ-
χετο κόσκινο χωρητικότητος 10-12 ὀκάδας.

μισκοίλε

κούτελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλὰ. ὅτ' ὅσον μετρά τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) Κατεβάζοντο τὰ παπαδιά-
.. τικὰ, τὸ ἀγροφυλακιάτικο καὶ τὸ κοινό-
.. τικόν. Ἡ μέτρησις εἰς ὅλα τὰς περιπτώ-
.. σεῖς ἐγένετο μετὰ κόσκινο.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) Ἐντός τῆς οἰκίας, σὲ σεντού-
.. κια, ἐνθαβὴ... ἀμπάρια... ἢ καναπέδες.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἄχυρον ἀπὲρ κεύετο
... μίσα στο χωρίδ... στούς ἄχυρῶν ἐς.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

... Ἡ διαλογή τοῦ σπόρου ἐχίνετο εἰς τὰ
... ἀγῶνι. ὅταν τὰ δεμάτια ἦσαν ὀρδια δια-
... ῖχοντα καὶ καθύπερθε στάχυν.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ...

... Κατασκευάζεται μετὰ τὴν διαλογήν τοῦ
σπόρου πλεκτή πούρεχεαι ψάδι ἢ ψάνη
κρεμάται δὲ εἰς τὸ εἰκονοστάσιον.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς πούρεχεαι
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ ποῖον χρόνον ; ...

... Ἐπὶ ἐν ἔτος φυλάσσεται διότι πνέου-
ται ὅτι ἔτι παρμένη σπέρμα ἀθάνατον καὶ
μετὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν ; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

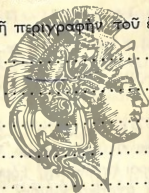
2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρᾶς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

"Αποψις Πλατάνας Αρμαδίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1.

} το έιν
 } καύση
 } αιδυον
 } διγλυον
 } κελον

2.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

AKAΔHMIA³-²⁰ Akeia war: ~~Leib~~ was geworfen.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

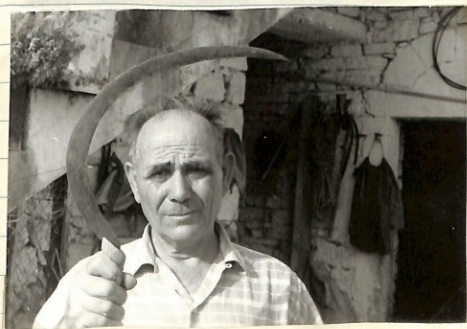

4. Λαμπάρα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

5.

Σπαθάνι

AKAΔHMIA

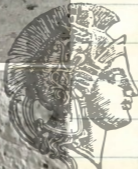

AOHNΩN

6.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΓΟΝ

7.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

8. Σπινόνι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

φωτ. 9